

MILITARISTI OSTANEJO NA KRMILU NEMČIJE

Predsednik Hindenburg potrdil novo vlado, ki jo je sestavil general Schleicher. Fašisti izjavili, da ne bodo sodelovali z novim režimom. — Trinajst ljudi ranjenih v izgradnji v Hamburgu

Berlin, 5. dec. — General Kurt von Schleicher, novi nemški kancelar, je sestavil kabinet, katerega je predsednik Hindenburg potrdil. Razen enega so vsi člani Papenove vlade obdržali svoje položaje. Dr. Hermann Warmbold, ki bo reprezentiral Nemčijo na svetovni ekonomski in finančni konferenci, katere se odpravi prihodnjo pomlad, je bil ponovno imenovan za ministra ekonomije, baron Friedrich Edler von Braun pa za poljedelskega ministra. Edino dr. Friedrich Syrup je nov mož v Schleicherjevem kabinetu. Dr. Syrup, ki je predsednik Centralne delavske borze, je dobil pozicije delavskega ministra v novi vladi. Ponovno imenovanje Warmbolda smatrajo za znamenje, da bo novi kancelar, ki je imel glavno besedo v prejšnji vladi, reviziral politiko svojega prednika, ki se nanaša na uvoz blaga iz drugih držav.

Nova vlada ima pred seboj celo vrsto perečih problemov, ki čakajo rešitve. Adolf Hitler, vodja nemških fašistov, je že naznanil, da ne bo njegova stranka, ki predstavlja najmočnejši blok v parlamentu, sodelovala s Schleicherjevimi režimom. General Schleicher je obdržal zase pozicijo vojnega ministra in obrambe, to pa zaradi tega, da ostane reichswehr (državna armada) prosta političnega vpliva.

Kot njegovi predniki, tako bo tudi Schleicher šel pred parlament, ki odpravi zasedanje 6. decembra, z apelom, naj kooperira z vlado. V slučaju opozicije, ki je skoro gotova stvar, bo kancelar razpustil parlament in razpisal nove volitve. Voditelji političnih strank se bodo jutri zbrali v Berlinu na konferenci, na kateri bodo razpravljali o akcijah, katere nameravajo podvzeti v parlamentu. Hitler je že prisel v Berlin in danes se bo sestal z drugimi fašističnimi voditelji. Wilhelm Goering, fašisti in predsednik starega parlamenta, je imel večeraj daljši razgovor s kancelarjem Schleicherjem. Detalji njunega razgovora niso bili objavljeni.

Hamburg, Nemčija, 5. dec. — Trinajst oseb je bilo večeraj ranjenih v bitki med fašisti in člani republikanskih organizacij. Nekateri teh so bili odpeljani v bolnišnice in njihovo stanje je kritično. Sovjeti obsodili v smrt člane zarotniške grupe

Gerasimovka, U. S. S. R., 5. dec. — Roka sovjetske vlade je dosegla to malo vas in maščevala smrt dveh mladih dečkov. To sta bila brata Pavel in Feodor Morosov, ki sta obtožila svojega očeta, bogatega kmeta, zarote proti vladi in sta bila zaradi tega linčana.

Sovjetsko sodišče je obsodilo štiri člane linčarske gänge v smrt. Obsojeni so bili ded, babica in stric umorjenih dečkov ter neki kmet. Novi protizidovski izgredi na Poljskem

Lvov, Poljska, 5. dec. — Tukaj so ponovno izbruhnili protizidovski izgredi, v katerih je bilo več oseb ranjenih in aretiranih. Velika drhal je tudi vdrla v urade časopisov, ki so kritizirali protizidovske aktivnosti dijakov na tujakih univerzi, ter razbila stroje in pohištvo.

Trust radia pristal na "razpust"

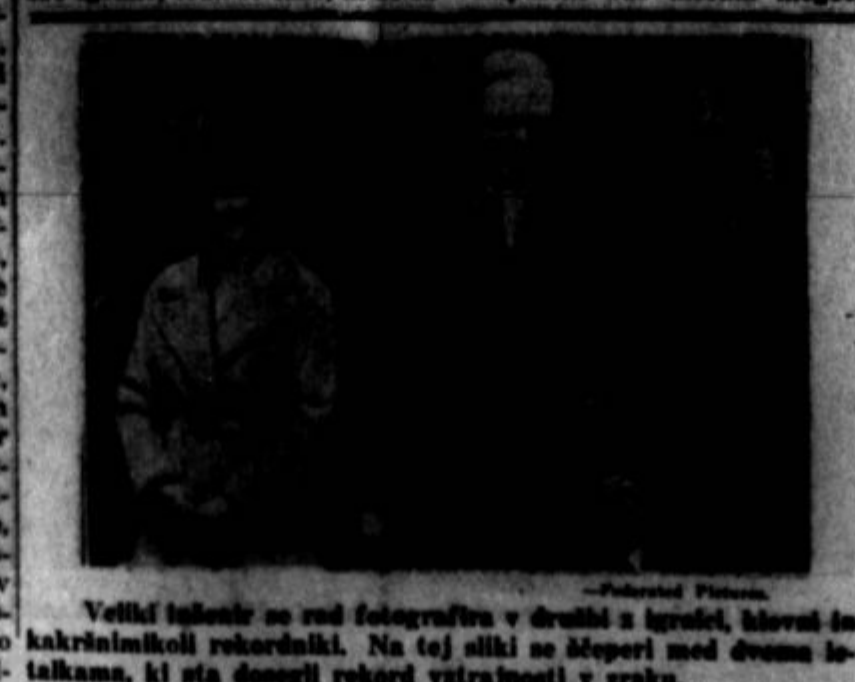
"Razporoka" je podobna razpustu oljnega trusta. Neodvisneži pravijo, da bodo svobodneje dihal

Wilmington, Del. — Radiotrusta ni več! Kar sam, prostovoljno je prenehal biti. Do "razporoke" Radio Corporation of America na eni strani in General Electric ter Westinghouse Electric na drugi je prišlo na tukajšnjem federalnem sodišču, kjer sta obe stranki priznali, da sta bili v nelegalnih odnosih.

Razpust se je izvršil na slični način kot v zadevi Standard Oil pred 22 leti in mearskega trusta pred sedmimi leti, na podlagi "consent" dekreta. Rezultat bo najbrž sličen kot v zadevi Rockefellerjev družbe, kjer je danes krog "ducata trustov" namesto enega.

Razpustitveni dekret nalaga General Electric in Westinghouse Electric, ki sta ob času razpusta kontrolirali Radio Corporation of America, da se morata iznebiti vseh delnic Radio korporacije. Polovico jih smejo obdržati njih delničarji. Dokler se to ne zgodi, nimajo delnice volilne pravice. Prizadete družbe so tudi pristale na ukinitev "interlocking" ali križnega zastopstva v direktoriju. Owen D. Young se mora po petih mesecih umakniti iz nač

kriva prisega in statistika.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana, sredi novembra.

Med brati

Iz Novega mesta poročajo o nenavadni bratovski slogi treh bratov, sinov nekega posestnika v Črniškem pri St. Petru. Starejši sin, 27-letni France, je bil do nedavna zaposlen v Ljubljani, pred kratkim pa se je vrnil domov, ker je bil izgubljen službo. Toda njegova dva mlajša brata, 25-letni Lojze in 14-letni Jože nista bila nič vesela njegove vrnitve. Ob vsaki priliki sta iskala prepirljivost, če se ne trudila zasluziti še kaj postrani. No, in Zorčič je bil že več let marljiv tihotapec. Financirali in orožniki so to vedeli, a niso imeli dokazov in na poslu ga niso mogli nikoli ujeti. Te dni pa so ga mariborski detektivji zalotili prav na poslu. Opazili so ga v Mariboru, da je najel avtomobil ter se odpeljal proti meji. Detektivji so ga pričakali v mestu; pregledali bodo avto, ko se vrne. Ko se je že dve, tri ure vrnil avto v Maribor in je na njem sedel Zorčič, so pristopili detektivji ter Zorčiča aretirali, iz avta pa potegnili 25 kg saharina in 80 kl cigarete, papirčkov. Zorčič je priznal, da je te stvari prenesel čez mejo že pred nekaj dnevi in jih za nekaj časa skril v Potehovi nad Mariborom. Vse je nameraval preprečiti v Zagreb, kjer ima stalnega odjemalca, ki ga pa seveda ni izdal. Tihotapstvo je sicer nevarno poklic, a dobičkanosno, če gre vse po sreči. Maršak je se izplačala prenašati na skrivaj čez mejo. Ze aladkor bi se izplačalo prenašati, čeprav ga v Avstriji mi izvažamo. Zakaj v Avstriji je sladkor precej cenejši kot pri nas, čeprav prodajajo tamkaj jugoslovanski sladkor. Le nerodno bi ga bilo prenašati, ker je težak; zato se tihotapstvo v glavnem usmerja na "uvažanje" saharina, s katerim zaslužijo tihotapci lepe denarce.

17 puntarjev. — Tako zvani javni organi niso baš priljubljeni med prebivalstvom. V zadnjem času, ko so kmetje priti-rani na rob stradanja in nimajo denarja, da bi plačevali davke, zaradi česar jim oblasti nasilno prodajajo živino in gospodarske stroje — v tem času se pogosto ma dogajalo na deželi spopadi med kmeti in financirji. Časnikarji seveda o tem ne smejo poročati, precej opravkov pa so imeli že sodnice s takimi zadevami. Te dni je ptujsko sodišče imelo veliko razpravo proti sedemnajst-letnemu obtoženemu iz občin Mihovce in Cirkovce. Neki Martin Klep z Brega je peljal tri sode vina Tomažu Hentaku. Ker pa nihče od teh dveh ni imel dovoljenja prodajati vino po vaseh na drobo, ju je nekdo ovadil orožnikom, ki so prišli ter vino zaplenili. Sode so zapeljali na dvorišče župana Vuka Stefana v Mihovcih. Na dvorišču pa je vdira vsa skupina sedemnajstih obtoženec ter "ovirala orožniško obtoženo" pri poslovanju. Vsi so bili prijavljeni sodišču, ki je vsakoga obsodilo na 180 Din kazni. Tako bo dobilo sodišče nad 3000 Din na globah. Kdor ne bo plačal, bo sedel tri dni.

Poper iz koruze, cimet iz pšenice. — Beograd je velemesto bogato s senzacijami. Nedavno so imeli tamkaj afero z "zastupljanjem" mestnih podgan in so to afero zavlekli celo v skupščino ("Kdor je za podgane, naj dvigne roko!"), koj nato pa so imeli senzacijo z nekim ruskim beguncem, ki je že delj časa izvrševal zdravniško prakso kot dr. Andrijanov, pa čeprav ni zdravnik. Zdravnik s tem imenom in dokumenti se je oglasil iz Ljubljane. Tisti beograjski lažizdravnik pa je dobil od ruskega zdravniškega društva v Beogradu nove dokumente in začel v Beogradu ordinirati kot "specijalist za notranje in ženske bolezni"; kakorkoli imajo ti ruski caristi velike prednosti pri nas, so mu vendar prišli na sled. Toda nad leto dni je ta zdravnik zdravljal in celo z lepimi uspehi. (Znak, kako malo smemo verjeti in zaupati zdravnikom). Komaj pa so tega Rusu razkrinkali, že imajo beograjski ljudje novo senzacijo. Odprli so velike sleparije treh veletrgovcev, ki v Beogradu prodajajo kavo, cimet, poper in druge take eksotične pridelke. V milin Stojana Nikolića je namreč tvrd-

ka "Oriental" pripeljala 1000 kg mandljevih lupin in naročila, naj zmeljejo to prav na drobno sipo. Ta mlinar pa je stvar naznanil, začela se je preiskava in dogajala: tri podobne tvrdke so prodajale potvorne dišave. Iz nekega grahu podobnega sadeža so izdelovali zmelto kavo, namesto popra so prod

Jack London:

ŽELEZNA PETA

Socijalni roman.—Prevel Ivan Vak.

"Bojim se, da ima gospod Everhard prav," reče na to. "Laissez-faire" (politična pasivnost). Vsakdo za sebe in h koncu naj vzame vse skupaj vrag. Kakor je gospod Everhard zadnjič rekel, je naloga vas, cerkvenih mož, da obstoječi družabni red vzdržite in družba je na tej podlagi ustvarjena."

"Ali to ni po nauku Kristusovem," vzklikne škof.

"Cerkve dandanes ne uči Kristusa," odvrne naglo Ernst. "Zato noče delavci imeti nič skupnega s cerkvijo. Cerkve sankcionirajo strahno brutalnost in surovost kapitalističnega razreda nad delavskim razredom."

"Cerkve tega ne sankcionirajo," se brani škof.

"Cerkve zoper to ne protestirajo," odgovori Ernst. "In ker cerkve ne protestirajo, ona sankcionirajo; ker, ne pozabite, cerkve vzdržujejo kapitalistični razred."

"V tej luči še stvari nisem študiral," reče odkrito škof. "Gotovo se motite. Dobro vem, da je marsikaj grdega in slabega na tem svetu. Vem, da je cerkev zgubila to, kar vi imenujete, proletarijat."

"Vi proletarijate niste nikdar imeli," reče Ernst. "Proletarijat je nastal izven cerkve in brez nje."

"Ne morem vam slediti," odgovori škof.

"Potem dovolite, da se vam razložim. Z upeljavo strojev in sistema tovarn v zadnji polovici osemnajstega stoletja se je velika masa delovnega ljudstva odtrgala od dežele. Stari delovni sistem se je zrušil. Delovno ljudstvo se je izgnalo iz svojih vasi in se ga je nakupilo v tovarniških mestih. Matere in otroci so morali delati pri novih strojih. Družinsko življenje je prenehalo. Pogoj so bili strahovit. Krvava je ta zgodovina."

"Vem, vem," ga prekine škof Morehouse z bolestinim izrazom v obrazu. "Bilo je strašno. Ali to se je zgodilo pred poldrugim stoletjem."

"Taktat, pred poldrugim stoletjem, je nastal moderni proletarijat," je nadaljeval Ernst. "Cerkve se za to ni brigale. Med tem, ko so kapitalisti naredili iz nacije klavnico, je molčala cerkev. Ona taktat ni protestirala, kakor ne protestirajo danes. Kakor je Anotin Lewis taktat rekel, so ti, katerim je zapovedano: 'Pasite moja jagnjeta,' gledali mirno, kakor so se jagnjeta prodajala v sužnost, kjer so morali delati na smrt. Cerkve je molčala taktat; ali preden nadaljujem, vas prosim, da mi popopolnoma soglašate ali pa prav nič. Ali je cerkev taktat molčala?"

Škof Morehouse se obotavlja. Ni bil, kakor dr. Hammerfield, navajen na tako ostre bitke. "Zgodovina osemnajstega stoletja je pisana," reče Ernst. "Ako bi cerkev ne molčala, ne stalo bi to v knjigah."

"Bojim se, da je cerkev molčala," odvrne škof.

"In tako je tudi danes."

"Tun moram ugovarjati," reče škof.

Ernst za trenutek pomolči, ga pogleda in sprejme izziv.

"Dobro," reče. "Poglejmo. V Chicagu najdeto ženske, ki delajo ves teden za devetdeset centov. Ali je cerkev protestirala?"

"To mi je docela novo," je bil odgovor. "Devetdeset centov na teden. To je nesramno."

"Ali je cerkev protestirala," vpraša Ernst trdovratno.

"Cerkve ne ve tega," škof je bil v veliki zadregi.

"Vendar ima cerkev ukaz: 'Pasite moje jagnjeta,'" se roga Ernst. "Nato reče: 'Oprostite mojemu posmehu, škof. Ali se še morete čuditi, ako ste nam začeli presedati? Kdaj ste pri vaših kapitalističnih udruženjih protestirali proti uporabi otrok v bombaznih predilnicah? Šest in sedem letni otroci delajo vsako noč dvanaesturno delo. Nikdar ne vidijo svetlega solnčnega žarka. Umirajo, kakor muhe. Divide se plačujejo iz njih krvi. In iz dividend se zidajo v Novi-Angliji krasne cerkve, v katerih zvitem debelotrebnišim prejemnikom teh dividend vam enaki pridigujejo vsečne 'puhlosti'."

"Tega nisem vedel," mrmra poraženo škof. "Njegov obraz je bil blede."

"Zoper to niste protestirali?"

Škof strese z glavo.

"Potem je cerkev še danes tako molčala, kakor je bila v osemnajstem sto